

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Sang, volem sang

La saviesa popular deia que mai no es pot dir “d’aquesta aigua no en beuré”. I, efectivament, tots sabem que allò que en un cert moment ens pot semblar indesitjable o totalment inacceptable –idees o accions– en altres temps i en circumstàncies diferents no tan sols pot ser l’única alternativa possible acceptada a contracor sinó la més convenient. I si això a vegades és així en la nostra discreta biografia personal i domèstica, en política és el pa de cada dia.

LA QÜESTIÓ es va plantejar fa uns dies quan es va contrastar la trista intervenció del portaveu del PSOE, Antonio Hernando, en què va justificar una decisió políticament barroera en la sessió d’investidura de Mariano Rajoy, amb els vídeos que han corregut per la xarxa en què afirmava amb aplom que mai no farien el que van acabar fent i defensant. La xarxa ha esdevingut una cruel hemeroteca amb potes que et pot perseguir la resta de la vida. Sigui amb imatges que delaten antics compromisos, sigui amb velles petjades que ens retraten, els adversaris polítics hi suquen pa.

PERÒ NO VULL entrar ara en aquesta volatilitat intrínseca de la lògica de la política, entesa com l’art del que és possible. I encara menys jutjar Hernando, a qui diria que el PSOE va posar de portaveu per humiliar-lo i liquidar-lo políticament. Tampoc parlaré de les reaccions pròpies del combat polític, on els qui un dia són “traïdors” d’una causa un altre dia assenyalen sense contemplacions la “traïció” de l’adversari. I deixo “traïció” entre cometes perquè ja és un terme del mateix combat polític i no pas intrínsec a l’actuació de cadascú.

NO: ON VULL POSAR L’ACCENT és en les conseqüències d’aquesta presència d’un record que no es pot oblidar, que no es pot redimir, i que, per tant, fa molt difícil reinterpretar el passat, és a dir, fer-ne memòria. Perquè la memòria no es fa només de records, sinó que necessita l’oblit per esdevenir una narració que atribueixi sentit al passat en una perspectiva de futur. La teologia (“Déu és misericordiós perquè ens permet oblidar”, C. Potok) o la filosofia (“L’acció necessita, com els éssers vius, tant la claror com la foscor”, F. Nietzsche) n’han parlat. I la literatura: per no citar els clàssics, aquí tenim Vicenç Villatoro, que va escriure l’excel·lent *La memòria del traïdor*. O també la neurologia, que explica que el cervell necessita oblidar per tal de fer memò-

PERE TORDERA

.....
La xarxa ha esdevingut una cruel hemeroteca amb potes que et pot perseguir la resta de la vida

ria (Ignacio Morgado, *Aprender, recordar y olvidar*). I com ha fet notar Theodore Plantinga (*Redeeming the past*), una cronologia exhaustiva d’esdeveniments l’únic que posaria de manifest és la seva incoherència intrínseca, que impedeix qualsevol exercici de memòria.

NO SÉ DIR si a la vida privada és més fàcil escapar de la *pena d’hemeroteca*, però a la vida pública i a la col·lectiva es fa cada dia més difícil. I vestir un canvi de principis com si fos una conversió, o encara com a conseqüència lògica dels anteriors compromisos, no és un exercici fàcil. Només cal veure les dificultats dels nous independentistes per justificar un passat que, jutjat anacrònicament, als ulls d’ara, els pesa com un mort i els fa de poc fiar. Els conversos sempre han de demostrar una fe més encesa que la resta perquè no se’ls tingui per uns oportunistes.

EL COMBAT POLÍTIC demana sang, i més quan no és un combat dialèctic sinó mediàtic, l’arena d’un circ. A mi, de sang, no m’agrada ni la de l’adversari. M’indigna el PSOE i la seva inconsistència, però compadeixo Hernando i com es va deixar crucificar pels seus i també pels contraris. Però sobretot intento imaginar si és possible una política que, per culpa de la *pena d’hemeroteca*, al final ja no permetrà fer memòria sinó només sang. Només destruir sense construir. Ves que aquesta no sigui una de les raons de fons de la crisi de la democràcia.